

YURTDIŞINDA ALINAN DOKTORA, SANATTA YETERLİK, DOÇENTLİK, PROFESÖRLÜK UNVANLARININ DEĞERLENDİRİLMESİNE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR

Amaç ve kapsam

MADDE 1– (1) Bu Usul ve Esasların amacı, yurtdışında alınan doktora, sanatta yeterlik, doçentlik ve profesörlük unvanlarını değerlendirme iŐlemlerinde uyulacak usul ve esasları belirlemektir.

Dayanak

MADDE 2– (1) Bu Usul ve Esaslar, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 11 inci, 27 nci ve 28 inci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

İnceleme Komisyonu

MADDE 3– (1) Yurtdışında Alınan Profesörlük, Doçentlik ve Doktora Unvanlarının Değerlendirilmesine İlişkin Başvuruları İnceleme Komisyonu, yükseköğretim kurumlarında profesör olarak çalışan öğretim üyeleri arasından Üniversitelerarası Kurul tarafından biri başkan olmak üzere seçilen toplam beŐ üyeden oluşur. Başkan ve üyelerin görev süresi dört yıldır.

Yurtdışında alınan doktora unvanlarının denkliği

MADDE 4– (1) Adaylar, yurtdışında almış olduğu doktora unvanının 2547 sayılı Kanun madde 11/b-5 uyarınca Türkiye’de yapılan doktora eşdeğer sayılması için, aşağıdaki belgeleri dilekçelerine ekleyerek Üniversitelerarası Kurul Başkanlığına başvurur:

- a) Doktora diplomasının aslı ve noter ya da Türk dış temsilcilikleri tarafından onaylı tercümesi,
- b) Yüksek Lisansla birleştirilmiş doktora eğitimleri için yapılan başvurularda, lisans diplomasının noter ya da Türk dış temsilcilikleri tarafından onaylı sureti, diploma yabancı ülkede alınmış ise lisans diplomasının noter ya da Türk dış temsilciliklerince onaylı tercümesi ile Yükseköğretim Kurulundan alınmış denklik belgesinin noter ya da Türk dış temsilciliklerince onaylı sureti,
- c) Yüksek lisansla birleştirilmemiş doktora eğitimleri için yapılan başvurularda, yüksek lisans diplomasının noter ya da Türk dış temsilcilikleri tarafından onaylı sureti, diploma yabancı ülkede alınmış ise yüksek lisans diplomasının noter ya da Türk dış temsilciliklerince onaylı tercümesi ile Yükseköğretim Kurulundan alınmış denklik belgesinin noter ya da Türk dış temsilciliklerince onaylı sureti,
- d) Doktora diplomasına esas teşkil eden transkript aslı ve noter ya da Türk dış temsilciliklerince onaylı tercümesi,
- e) Doktora diplomasına esas teşkil eden doktora tezinin elektronik ortamda kaydı ile tez kapağının ve tez özeti kısmının noter ya da Türk dış temsilciliklerince onaylı tercümesi,
- f) Türkiye’de doktora kabul için aranan dil yeterliliğini sağladığına ilişkin belge, Doktora derecesi, eğitim dili Üniversitelerarası Kurulca doçentlik başvurusunda kabul edilen dillerden herhangi birisi olan bir üniversiteden alınmış ise bu belge istenmez,
- g) Özgeçmiş,
- h) Nüfus cüzdanı fotokopisi.
- i) Yabancı uyruklular ile biri Türk vatandaşlığı olup olmadığına bakılmaksızın birden çok vatandaşlığı bulunan başvuru sahipleri için doktora yapılan süre boyunca doktora yapılan ülkede bulunduğunu gösterir belgenin aslı ve noter ya da Türk dış temsilciliklerince onaylı tercümesi,

(2) Doktora eğitiminin Yükseköğretim Kurulu tarafından tanınan yükseköğretim kurumlarında örgün eğitim yöntemiyle alınmış olması şarttır. Üniversitelerarası Kurul tarafından, doktora yapılan ülke, doktora tez konusu ve içeriği, doktora döneminde ders alınıp alınmadığı gibi her bir başvurunun kendine özgü şartlarının değerlendirilmesi saklı kalmak kaydıyla; doktora eğitimi süresince adayların en az; Sosyal Bilimler için 200 gün, Mühendislik, Temel Bilimler, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri ve diğer bilimler için 300 gün, Sağlık Bilimleri için 400 gün, öğrenim gördüğu üniversitede bulunması şarttır.

Yurtdışında alınan sanatta yeterlik derecesinin denkliği

MADDE 5– (1) Adayların yurtdışında almış olduğu sanatta yeterlik derecesinin 2547 sayılı Kanun madde 3/t-4 uyarınca Türkiye’de yapılan doktora düzeyinde sanatta yeterlik derecesine eşdeğer sayılması için, aşağıdaki belgeleri dilekçelerine ekleyerek Üniversitelerarası Kurul Başkanlığına başvurur.

a) Sanatta yeterlik diplomasının aslı ve noter ya da Türk dış temsilcilikleri tarafından onaylı tercümesi,

b) Yüksek lisansla birleştirilmiş sanatta yeterlik eğitimleri için yapılan başvurularda Lisans diplomasının noter ya da Türk dış temsilcilikleri tarafından onaylı sureti, diploma yabancı ülkede alınmış ise lisans diplomasının noter ya da Türk dış temsilciliklerince onaylı tercümesi ile Yükseköğretim Kurulundan alınmış denklik belgesinin noter ya da Türk dış temsilciliklerince onaylı sureti,

c) Yüksek lisansla birleştirilmemiş sanatta yeterlik eğitimleri için yapılan başvurularda Yüksek lisans diplomasının noter ya da Türk dış temsilcilikleri tarafından onaylı sureti, diploma yabancı ülkede alınmış ise yüksek lisans diplomasının noter ya da Türk dış temsilciliklerince onaylı tercümesi ile Yükseköğretim Kurulundan alınmış denklik belgesinin noter ya da Türk dış temsilciliklerince onaylı sureti,

d) Sanatta yeterlik diplomasına esas teşkil eden transkriptin aslı ve noter ya da Türk dış temsilciliklerince onaylı tercümesi,

e) Sanatta yeterlik diplomasına esas teşkil eden tezin elektronik ortamda kaydı ile tez kapağının ve tez özeti kısmının noter ya da Türk dış temsilciliklerince onaylı tercümesi,

f) Sanatta yeterlik eğitimine ilişkin afişler, resital çalışmaları, plaklar, elektronik kayıtlar, posterler ve benzeri çalışmalar,

g) Türkiye’de sanatta yeterlik eğitime kabul için aranan dil yeterliliğini sağladığına ilişkin belge. Sanatta yeterlik derecesi, eğitim dili Üniversitelerarası Kurulca doçentlik başvurusunda kabul edilen dillerden herhangi birisi olan bir üniversiteden alınmış ise bu belge istenmez,

h) Özgeçmiş,

i) Nüfus cüzdanı fotokopisi,

j) Yabancı uyruklular ile biri Türk vatandaşlığı olup olmadığına bakılmaksızın birden çok vatandaşlığı bulunan başvuru sahipleri için sanatta yeterlik yapılan süre boyunca sanatta yeterlik yapılan ülkede bulunduğunu gösterir belgenin aslı ve noter ya da Türk dış temsilciliklerince onaylı tercümesi,

(2) Sanatta yeterlik eğitiminin Yükseköğretim Kurulu tarafından tanınan yükseköğretim kurumlarında örgün eğitim yöntemiyle alınmış olması şarttır. Üniversitelerarası Kurul tarafından, sanatta yeterlik yapılan ülke, sanatta yeterlik konusu ve içeriği, sanatta yeterlik döneminde ders alınıp alınmadığı gibi her bir başvurunun kendine özgü şartlarının değerlendirilmesi saklı kalmak kaydıyla; sanatta yeterlik eğitimi süresince adayların en az 300 gün öğrenim gördüğü üniversitede bulunması şarttır.

Yurtdışında alınan doçentlik unvanının denkliği

MADDE 6– (1) Yurt dışında alınmış olan doçentlik unvanının denkliği için aşağıdaki şartlar aranır:

a) Doktora, tıpta uzmanlık veya sanatta yeterlik unvanını aldıktan sonra yabancı ülkelere doçentlik unvanını almış olanlardan, “tam zamanlı statüde” kesintisiz olarak en az iki yıl bu unvan ve yetki ile yabancı ülkelerdeki Yükseköğretim Kurulunca tanınan öğretim ve araştırma kurumlarında çalışmış olmak. Yükseköğretim kurumu niteliğinde olmayan araştırma merkezi ve benzeri kurumlardaki çalışmalar kabul edilmez.

b) İlgili bilim alanında Türkiye’de doçentlik sınavına başvurmak için aranan dil ve asgarî yayın şartlarını, “denklik başvurusunun yapıldığı tarih itibariyle” sağlamış olmak.

c) Üniversitelerarası Kurulun değerlendirme hakkı saklı kalmak kaydıyla, doçentlik bilim alanının Türk yükseköğretim sisteminde eşdeğer bir karşılığının olması hâlinde, Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenmiş sıralama kuruluşlarınca yapılan dünya üniversite sıralamalarında unvan alınan üniversitenin ilk 500’e girmesi durumunda asgari yayın ve yabancı dil şartı aranmaz.

(2) Adaylar, dilekçelerine aşağıdaki belgeleri ekleyerek Üniversitelerarası Kurul Başkanlığına başvurur:

- a) Doçentlik diplomasının/belgesinin aslı ve noter ya da Türk dış temsilcilikleri tarafından onaylı tercümesi,
- b) Yabancı ülkede doçent unvanı ile bir yükseköğretim kurumunda tam zamanlı statüde kesintisiz olarak en az iki yıl çalıştığını gösteren belgenin aslı ve noter ya da Türk dış temsilcilikleri tarafından onaylı tercümesi,
- c) Doktora, tıpta uzmanlık veya sanatta yeterlilik diplomasının/belgesinin noter ya da Türk dış temsilcilikleri tarafından onaylı sureti, bunların yurtdışında alınmış olması halinde diploma/belgelerin noter ya da Türk dış temsilciliklerince onaylı tercümesi ile Yükseköğretim Kurulundan alınmış denklik belgesinin noter ya da Türk dış temsilciliklerince onaylı sureti,
- d) Yayın listesi ve çalışmaların birer nüshası,(cd/flash bellek vb.)
- e) Türkiye’de doçentlik başvurusu için aranan dil yeterliliğini sağladığına ilişkin belge,
- f) Özgeçmiş,
- g) Nüfus cüzdanı fotokopisi.

Yurtdışında alınan profesörlük unvanının denkliği

MADDE 7– (1) Yurtdışında alınmış olan profesörlük unvanının denkliği için aşağıdaki şartlar aranır:

- a) Yurtdışında Yükseköğretim Kurulunca tanınan bir yabancı yükseköğretim kurumundan profesörlük unvanını almış olanlardan, “tam zamanlı statüde” kesintisiz en az iki yıl bu unvan ve yetki ile yabancı ülkelerde Yükseköğretim Kurulunca tanınan öğretim ve araştırma kurumlarında çalışmış olmak. Yükseköğretim kurumu niteliğinde olmayan araştırma merkezi ve benzeri kurumlardaki çalışmalar kabul edilmez.
- b) İlgili bilim alanında Türkiye’de profesörlüğe başvurmak için aranan asgarî yayın şartlarını, “denklik başvurusunun yapıldığı tarih itibarıyla” sağlamış olmak.
- c) Üniversitelerarası Kurulun değerlendirme hakkı saklı kalmak kaydıyla, profesörlük bilim alanının Türk yükseköğretim sisteminde eşdeğer bir karşılığının olması hâlinde, Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenmiş sıralama kuruluşlarınca yapılan dünya üniversite sıralamalarında unvan alınan üniversitenin ilk 500’e girmesi durumunda asgari yayın şartı aranmaz.

(2) Adaylar, aşağıdaki belgeleri dilekçelerine ekleyerek Üniversitelerarası Kurul Başkanlığına başvurur:

- a) Profesörlük diplomasının/belgesinin aslı ve noter ya da Türk dış temsilcilikleri tarafından onaylı tercümesi,
- b) Yabancı ülkede profesör unvanı ile bir yükseköğretim kurumunda kesintisiz en az iki yıl çalıştığını gösteren belgenin aslı ve noter ya da Türk dış temsilcilikleri tarafından onaylı tercümesi,
- c) Doçentlik diplomasının/belgesinin noter ya da Türk dış temsilcilikleri tarafından onaylı sureti, belge yabancı ülkede alınmış ise belgenin noter ya da Türk dış temsilciliklerince onaylı tercümesi ile Yükseköğretim Kurulundan alınmış denklik belgesinin noter ya da Türk dış temsilciliklerince onaylı sureti,
- d) Doktora, tıpta uzmanlık veya sanatta yeterlik diplomasının/belgesinin noter ya da Türk dış temsilcilikleri tarafından onaylı sureti, bunların yurtdışında alınması halinde diploma/belgenin noter ya da Türk dış temsilciliklerince onaylı tercümesi ile Yükseköğretim Kurulundan alınmış denklik belgesinin noter ya da Türk dış temsilciliklerince onaylı sureti,
- e) Yayın listesi ve çalışmaların birer nüshası (cd/flash bellek vb.),
- f) Özgeçmiş,
- g) Nüfus cüzdanı fotokopisi.

Sunulacak belgeler için ortak hükümler

MADDE 8– (1) T. C. vatandaşları için, denkliği talep edilen doktora veya sanatta yeterlik öğrenimi ya da doçentlik ve profesörlük unvanıyla yapılan çalışma sürelerinde kullanılan pasaportların giriş çıkış tarihlerini ve işlem gören sayfalarının (kimlik bilgisi dahil) okunaklı fotokopileri,

(2) Yurt dışında alınan diplomanın/unvanın eşdeğerliği ile ilgili olmak kaydıyla bilgi ve belgelerin doğruluğunun araştırılmasına ilişkin açık rıza beyanının başvuru dosyasıyla birlikte sunulması şarttır.

(3) Yurtdışında Alınan Profesörlük, Doçentlik ve Doktora Unvanlarının Değerlendirilmesine İlişkin Başvuruları İnceleme Komisyonu, bu usul ve esaslar kapsamında istenen belgelere ek olarak, gerekli hallerde başka belgelerin de sunulmasını isteyebilir.

Yabancıların müracaatı

MADDE 9- (1) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarında aranan kriterleri sağlamaları şartıyla, yabancı ülke vatandaşı olanlar da Türkiye’de çalışmaları halinde denklik için başvurabilirler.

Yapılacak işlemler

MADDE 10- (1) Komisyon, yurtdışında alınan doktora, sanatta yeterlik, doçentlik ve profesörlük unvanlarının denkliğine ilişkin başvuruları, unvanlara ilişkin diploma ve belgelerin yurtdışındaki ilgili yükseköğretim kurumundan verildiğini teyit ettikten sonra inceler.

(2) Komisyon, doğrudan ya da gerekli gördüğü hallerde aday için ilgili bilim alanındaki profesörler arasından üç kişilik bir alt komisyonun görüşünü alarak, adayın unvanı aldığı ülkedeki yükseköğretim kurumunun düzeyinin Türkiye’deki yükseköğretim kurumları düzeyinde olup olmadığını araştırır ve bir eşdeğerlik raporu hazırlar.

(3) Eşdeğerlik raporu esas alınarak doktora, sanatta yeterlik, doçentlik veya profesörlük unvanlarının alındığı yabancı kurumun ilgili ülke makamları ve Yükseköğretim Kurulu tarafından tanınmış bir kurum olduğu ve bu kurumların Türk yükseköğretimi düzeyine eşdeğer olduğuna, ayrıca belirlenen diğer şartların sağlandığına Üniversitelerarası Kurulca karar verilmesi halinde, başvurulmuş olan unvana göre doktora, sanatta yeterlik, doçentlik veya profesörlük denklik belgesi verilir.

(4) Yapılan inceleme sonucunda, unvanın alındığı ve çalışmanın yapıldığı yabancı kurumun Türk yükseköğretim düzeyine eşdeğer bulunmadığına veya belirlenen diğer şartların sağlanmadığına Üniversitelerarası Kurulca karar verilmesi halinde, denklik talebi gerekçesi belirtilmek suretiyle reddedilir.

Evrak teslimi

MADDE 11- (1) Denklik başvurusunun kabulü ya da reddi halinde, evrak asıllarının birer örneği dosyasında saklanmak üzere alındıktan sonra, posta yolu ile teslim edilir. Elden teslim ise başvuru sahibinin bizzat kendisine veya noter ya da Türk dış temsilcilikleri tarafından düzenlenmiş vekâletname ibrazı halinde başvuru sahibinin vekiline yapılabilir.

(2) Başvuru sırasında Kurula verilen onaylı suret ve onaylı tercüme belgeleri, başvuru sahibine iade edilmez ve Kurulca incelemeye esas belge olarak dosyasında saklanır.

Özel durumlarda doktora/sanatta yeterlik diplomalarının denklik işlemleri

MADDE 12- (1) Üniversitelerarası Kurulun değerlendirme hakkı saklı kalmak kaydıyla, savaş, işgal, ilhak ve benzeri olağanüstü durumların olduğu ülkelerden alınan doktora ve sanatta yeterlik diplomalarının değerlendirilmesi esnasında gerekli belgeleri ibraz edemeyen ya da diploma ve diğer belgeleri teyit edilemeyen başvuru sahipleri ile ilgili olarak bu olağanüstü durumlarla sınırlı kalmak üzere;

- Diploma, transkript ve tezlerinin asılları bulunan ancak teyit işlemleri yapılamayan ilgililerin başvuruları, Yurtdışında Alınan Doktora, Sanatta Yeterlik, Doçentlik, Profesörlük Unvanlarının Değerlendirilmesine İlişkin Başvuruları İnceleme Komisyonu tarafından değerlendirilir. Gerekli hallerde Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı tarafından oluşturulan Komisyonlarca diploma alanları ve derecelerinin tespiti yapılır. Bu amaçla adaylar; sözlü, gerektiğinde yazılı ve/veya uygulamalı sınav işlemlerine tabi tutulurlar.
- Diploma ve/veya transkriptlerinin ve/veya tezlerinin asılları bulunmayan, ancak bir örneği veya onaylı çevirilerini ibraz edebilenler için Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı tarafından oluşturulan Komisyonlarca diploma alanları ve derecelerinin tespiti yapılır. Bu amaçla adaylar; sözlü, gerektiğinde yazılı ve/veya uygulamalı sınav işlemlerine tabi tutulurlar.
- Bu komisyonlar tarafından başarılı bulunan adaylar için Yönergede belirtilen diğer denklik işlemleri devam eder, ilgili alan ve dereceye sahip olmadığı kanısı oluşan kişilerin denklik işlemlerine son verilir.

- d) Belge ibraz edemeyen veya eksik ibraz eden kişiler, başvuru belgelerine ek olarak, Geçici Koruma Kimlik Belgesi ile Eğitim bilgilerini içeren beyan formunu da eklerler.
- e) Gerçeğe aykırı beyanda bulunduğu tespit edilen kişiler hakkında hukuki süreç başlatılır. Tanıma ve denklik işlemleri iptal edilir.

Özel durumlarda doçentlik/profesörlük unvanlarının denklik işlemleri

MADDE 13– (1) Üniversitelerarası Kurulun değerlendirme hakkı saklı kalmak kaydıyla, savaş, işgal, ilhak ve benzeri olağanüstü durumların olduğu ülkelerden alınan doçentlik ve profesörlük unvanlarının değerlendirilmesi esnasında gerekli belgeleri ibraz edemeyen ya da diploma ve diğer belgeleri teyit edilemeyen başvuru sahipleri ile ilgili olarak bu olağanüstü durumlarla sınırlı kalmak üzere;

- a) Doçentlik denkliği başvurusunda bulunan ancak doktora/sanatta yeterlik denklikleri bulunmayan adayların öncelikle doktora/sanatta yeterlik denklik belgelerini almaları şarttır.
- b) Profesörlük denkliği başvurusunda bulunan ancak doçentlik denklikleri bulunmayan adayların öncelikle doçentlik denklik belgelerini almaları şarttır.
- c) Doçentlik/profesörlük denkliği başvurusunda bulunan ve yurtdışında Yükseköğretim Kurulu tarafından tanınan bir üniversitede veya araştırma merkezinde tam zamanlı statüde kesintisiz olarak en az iki yıl bu unvan ile çalıştığına dair belgelerinin asılları bulunan, ancak teyit işlemleri yapılamayan ilgililerin başvuruları, Denklik Komisyonu tarafından değerlendirilir. Gerekli hallerde Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı tarafından oluşturulan üç kişilik bir alt komisyon tarafından adayların bilimsel çalışmaları değerlendirilir ve alt komisyon görüşü doğrultusunda denklik işlemlerine devam edilir.
- d) Doçentlik/profesörlük denkliği başvurusunda bulunan, ancak bu unvan ve yetki ile yurtdışında bir üniversitede veya araştırma merkezinde en az iki yıl çalıştığına dair belgelerinin asılları bulunmayan, ancak bir örneği veya onaylı çevirilerini ibraz edebilen kişilerin başvuruları, Denklik Komisyonu tarafından değerlendirilir. Gerekli hallerde Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı tarafından oluşturulan üç kişilik bir komisyon tarafından adayların bilimsel çalışmaları değerlendirilir ve komisyon görüşü doğrultusunda denklik işlemlerine devam edilir.
- e) Denklik Komisyonu tarafından doçentlik/profesörlük unvanına sahip olmadığı kanısına ulaşılan kişilerin denklik işlemlerine son verilir.
- f) Belge ibraz edemeyen/eksik ibraz eden kişiler, başvuru belgelerine ek olarak, Geçici Koruma Kimlik Belgesi ile Eğitim bilgilerini içeren beyan formunu da eklerler.
- g) Gerçeğe aykırı beyanda bulunduğu tespit edilen kişiler hakkında hukuki süreç başlatılır. Tanıma ve denklik işlemleri iptal edilir.

Çeşitli hükümler

MADDE 14– (1) Üniversitelerarası Kurul tarafından verilen denklik belgelerine ilişkin bilgiler, gerektiğinde ilgili kurum ve kuruluşların erişimine açılabilir.

Uluslararası antlaşma hükümleri

MADDE 15– (1) Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası antlaşmaların denkliğe ilişkin hükümleri saklıdır.

Yürürlük

MADDE 16– (1) Bu Usul ve Esaslar, Üniversitelerarası Kurul tarafından kabulü tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 17– (1) Bu Usul ve Esasları Üniversitelerarası Kurul Başkanı yürütür.